

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Яків Чепіга – творець української національної ШКОЛИ

до 150-річчя від дня народження видатного педагога

*Зоя Жеребкіна, завідувач бібліотеки,
Ганна Павлова, бібліотекар*

Сучасний розвиток освіти неможливий без вивчення поглядів, ідей, переконань, концепцій педагогів минулого.

Проводяться такі дослідження передусім із метою вивчення національної педагогічної думки України.

Аналіз вітчизняної педагогічної спадщини збагачує історико-педагогічну науку України та дає можливість прогнозувати її майбутнє.

Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич)

(12 травня 1875 — 22 серпня 1938)

Я. Ф. Чепіга

Український педагог, психолог, громадський діяч, автор проєкту української школи, українських шкільних підручників, понад 150 наукових праць із теорії та методики початкового навчання, ідеї якого вплинули на розвиток педагогічної науки в Україні у 20 – 30-х роках XX століття.

Життя Якова Чепіги

Херсонська губернія 1890 р.

Народився 12 травня 1875 р.
в с. Мар'янка на Херсонщині
(нині Миколаївська область).

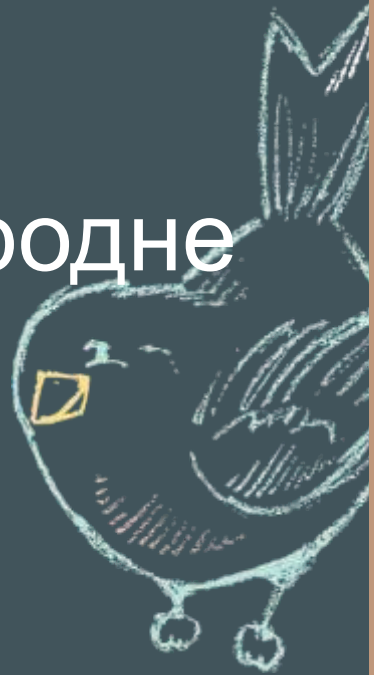
Походив із давнього козацького
роду (прізвище Зеленкевич — по
батьку,
а Чепіга — по матері).

Життя та діяльність Якова Чепіги

У 1892 закінчив Грушівське двокласне народне училище, а в 1892 – 1895 навчався в Новобузькій учительській семінарії (Миколаївська область).

У дореволюційні роки працював учителем у школах Донбасу.

1900 – 1901 роки – завідувач вечірніх курсів для дорослих у Луганську,

1908 – 1911 – Народного університету Вознесенського рудника на Донбасі.

Життя та діяльність Якова Чепіги

У 1917 р. виконував обов'язки завідувача народної освіти реформованого Київського повітового земства.

1918 рік — експерт початкових шкіл міста Києва.

У 1919 брав активну участь у роботі Народного Комісаріату освіти України з розробки основ і програми загальноосвітньої трудової школи.

1920 рік — завідувач дошкільного відділу народної освіти та секції дитячих будинків Київської губернської народної освіти.

Життя та діяльність Якова Чепіги

У 1920 – 1925 роках брав участь у роботі організаційного комітету в справі створення Київського інституту народної освіти (КІНО), де невдовзі отримав посаду декана дошкільного факультету і помічника ректора.

Пізніше – декан факультету соціального виховання, проректор і професор.

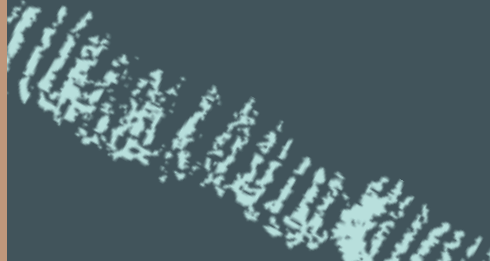
Київський інститут народної освіти
1932 р.

Життя та діяльність Якова Чепіги

У 1921 році – заступник завгубсоцвиху Київщини, один із засновників у Києві Педологічного інституту. Спочатку проректор, а пізніше – науковий співробітник відділу «Фізична праця й трудові процеси».

1922 року інститут реформували в Науково-дослідну кафедру педології. Якова Феофановича призначили керівником секції практичної підготовки, у якій він працював до 1925 р.

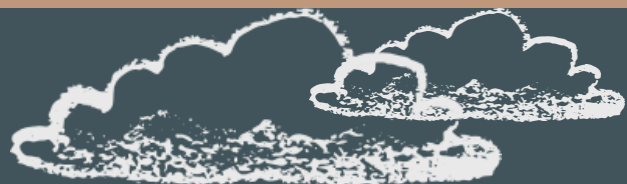

Життя та діяльність Якова Чепіги

Український науково-дослідницький
інститут педагогіки

У жовтні 1925 р. Яків Чепіга очолив секцію методики й дидактики Харківської науково-дослідної кафедри педагогіки, на базі якої в 1926 р. організаційно оформився Український науково-дослідницький інститут педагогіки (УНДІП), де він працював науковим співробітником секції методики навчання дорослих до 1933 р.

Наукова діяльність

Провідною ідеєю Якова Чепіги було створення української національної школи, національної системи освіти й виховання, яку розробляв і пропагував у своїх працях:
«До національної школи» (1909),
«Національність і національна школа» (1910),
«Грунтовні принципи нормальної школи» (1911),
«Психофізіологічні основи правопису» (1911),
«Національне виховання» (1913) та інших.

Наукова діяльність

У «Проекті української школи» 1913 р. сформував вимоги до нової української національної школи:

- у створенні школи має брати участь усе українське вчительство;
- школа має бути народною й відповідати інтересам народних мас;
- важливо, щоб освіта була глибоко національною, рідномовною, відповідала душі й розуму народу, його культурному, соціальному та економічному розвитку;
- школу слід будувати на підвалинах, які не порушують прав дитини, вільного й нормального розвитку її фізичних і духовних сил, індивідуальних рис.

Наукова діяльність

У революційні роки Я. Чепіга стає прихильником ідей соціалізму та продовжує виступати за створення національної освіти в Україні, аналізуючи освітню політику тогочасних урядів у таких працях:

«Соціалізація освіти» (1917),

«Завдання моменту» (1918),

«Школа й освіта на Вкраїні» (1919).

Наукова діяльність

Головним напрямом досліджень Я. Чепіги була педологія — наука про дитину або експериментальна педагогіка.

Вивчаючи й аналізуючи досвід американського психолога С. Хола, німецького педагога В. Лая, доводить необхідність побудови нової системи освіти та виховання на основі

глибокого вивчення природи дитини (фізіології, спадковості та вікових психофізіологічних особливостей).

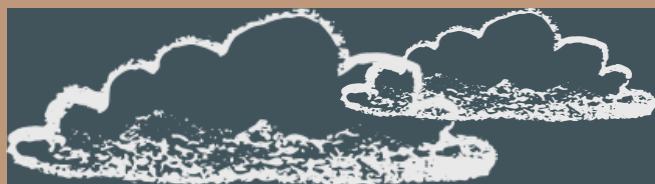

Наукова діяльність

Цій ідеї присвячені праці:

«Педологія або наука про дітей» (1911),
«Увага і розумовий розвиток дитини» (1911),
«Брехливість у справі виховання» (1912),
«Страх і кара» (1912),
«Уява і мислення та творча діяльність дитини»
(1914), «Моральне вчування в справі виховання»
(1924) та інші.

Наукова діяльність

Обґрунтував і розвинув ідею побудови трудової школи в таких працях:

«До трудової вільної школи!» (1918 – 1919 рр.),

«Азбука трудового виховання й освіти» (1922),

«Практична трудова педагогіка» (1924 р.).

Наукова діяльність

Створив підручники для початкової школи:
«Задачник для початкових народних шкіл. Рік перший і другий» (1918), читанку «Веселка» (1921),
«Шляхом життя: Читанка для 6–7 груп трудової школи, робфаків, шкіл для дорослих» (1923),
«Рухому хрестоматію української сучасної літератури» (1928),
що стали одними з перших, написаних українською мовою,
з новим змістовим наповненням.

Наукова діяльність

У 20-ті роки ХХ ст. виникають і набувають поширення ідеї комплексного навчання.

У працях «Будова комплексу» (1925), «Що то є комплекс» (1925), «Від розмов до діла (з приводу дискусії про методи навчання)» (1926) Я. Чепіга вказує на недоліки комплексної системи як основи навчально-виховного процесу та розкриває важливість класно-урочної системи навчання.

Наукова діяльність

У першій половині 30-х років Я. Чепіга написав низку методичних посібників для вчителів початкових класів:

- «Методика усної лічби та вправи у перших групах семирічки» (1930),
- «Методика навчання в трудовій школі першого концентру» (1930),
- «Читання й робота над книжкою в першому концентрі політехнічної школи» (1932),
- «Методика роботи з підручником математики» (1933),
- «Методичні поради до роботи з читанкою першого класу» (1934).

Підручники, методичні посібники для навчання дорослих: «Буквар для шкіл грамоти» (1933), «Методичні поради до букваря для шкіл грамоти» (1934) та інші.

Життя Якова Чепіги

Помер український педагог
22 серпня 1938 року.

Його життя обірвалось у 63 роки
в засланні від зниження серцевої
діяльності.

Яків Чепіга

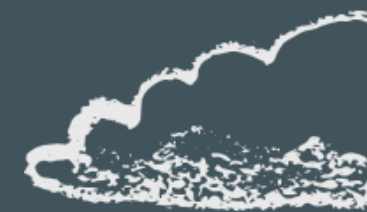
Доля педагога виявилася трагічною: тернистий шлях від учителя до відомого вченого, визнання за життя й довга реабілітація імені педагога після смерті.

Людина, яка самовіддано працювала на освітянській ниві, стала жертвою сталінської тоталітарної системи.

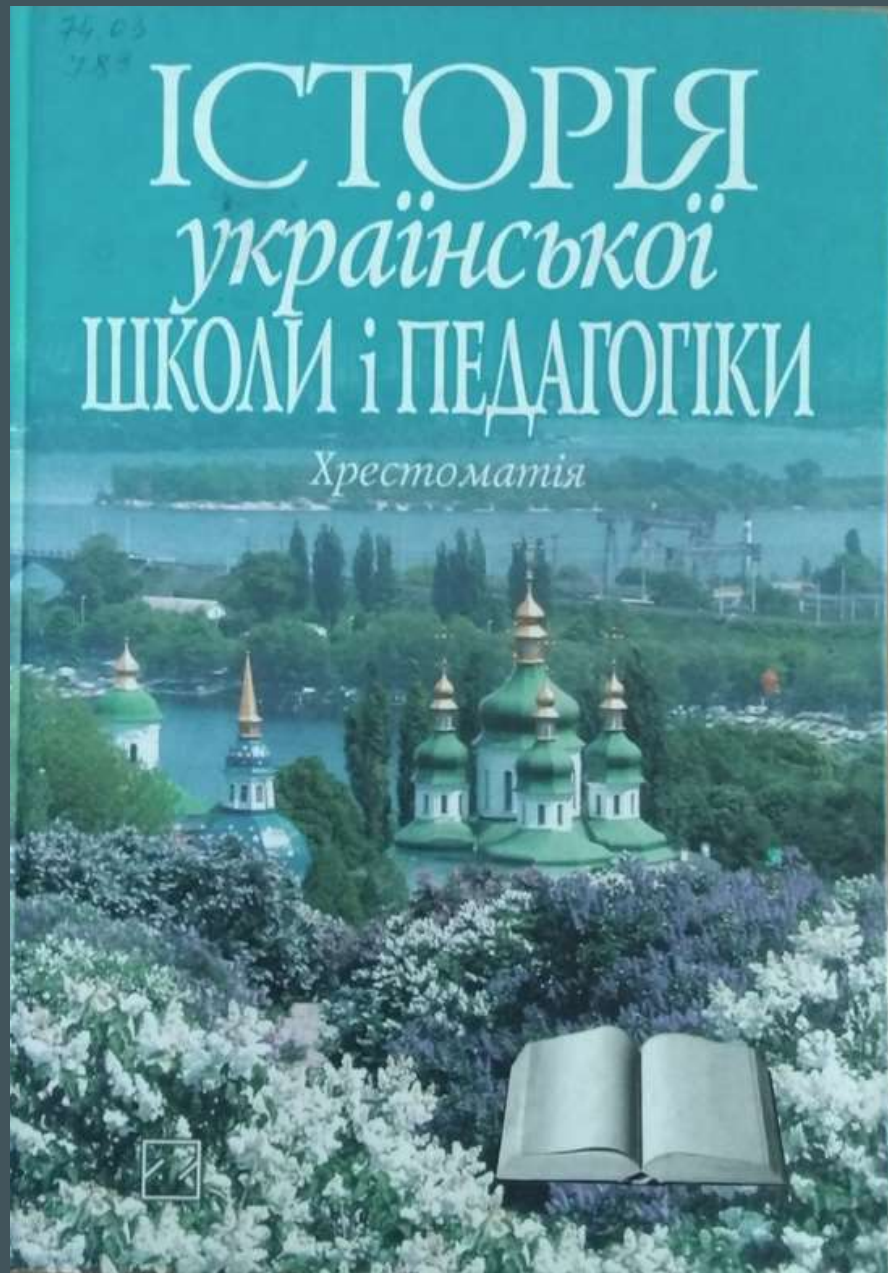
Я. Ф. Чепіга був одним із перших у когорті однодумців, які на початку ХХ ст. зробили вагомий внесок у розвиток національної педагогічної думки, становлення національної системи освіти й виховання.

Життя відомого українського педагога Якова Феофановича Чепіги (Зеленкевича) – взірець високого професіоналізму, відданості справі та громадянської мужності.

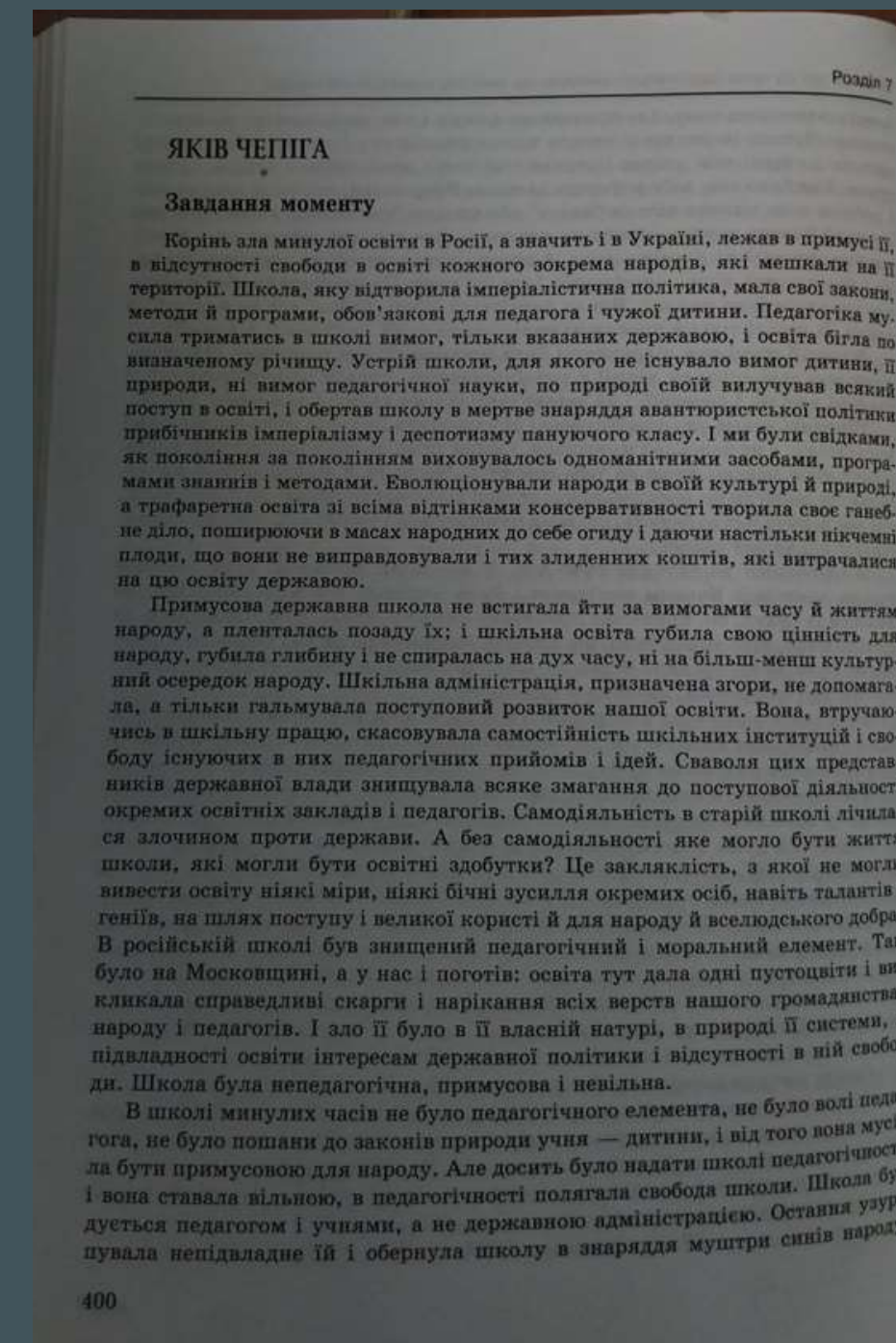
Методичний кейс

Із фонду бібліотеки ХАНО

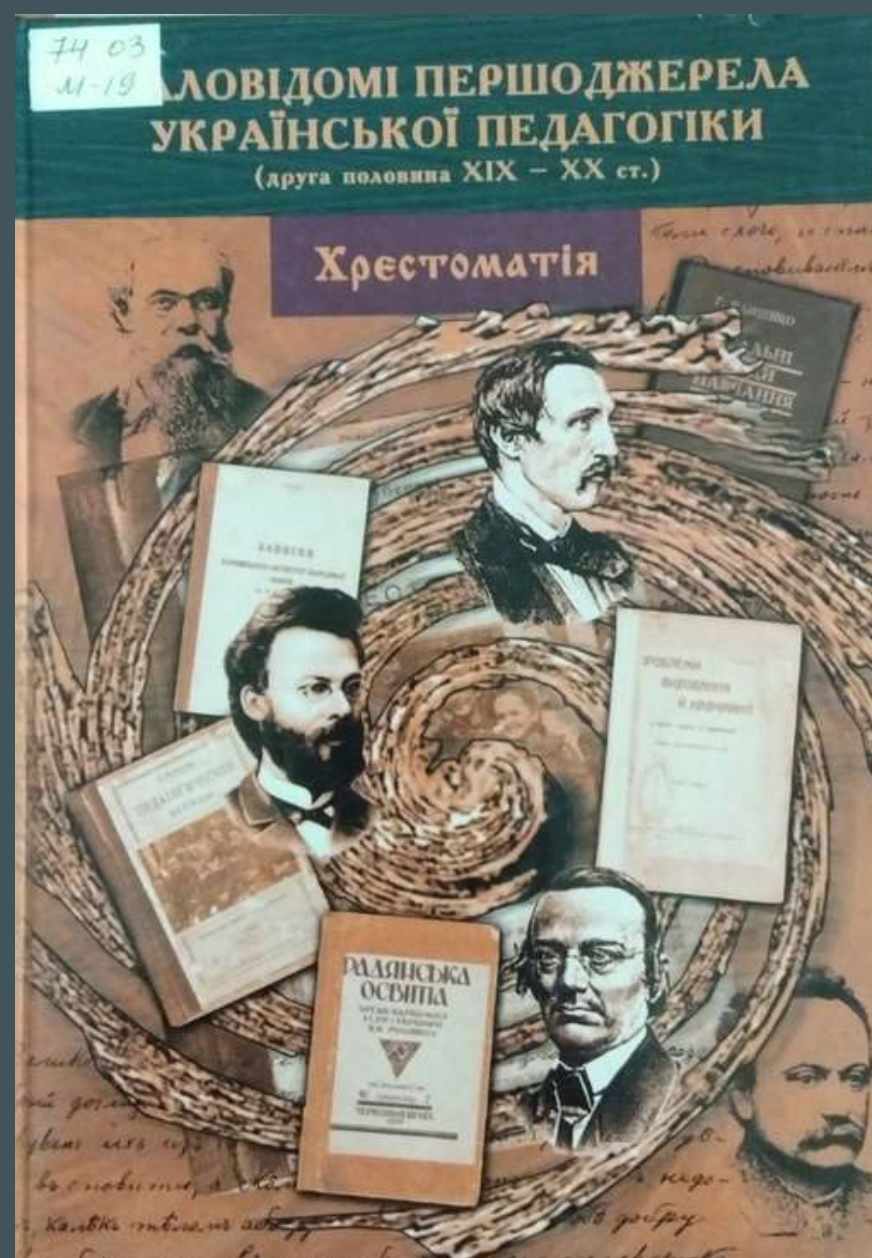
Яків Чепіга. Завдання моменту

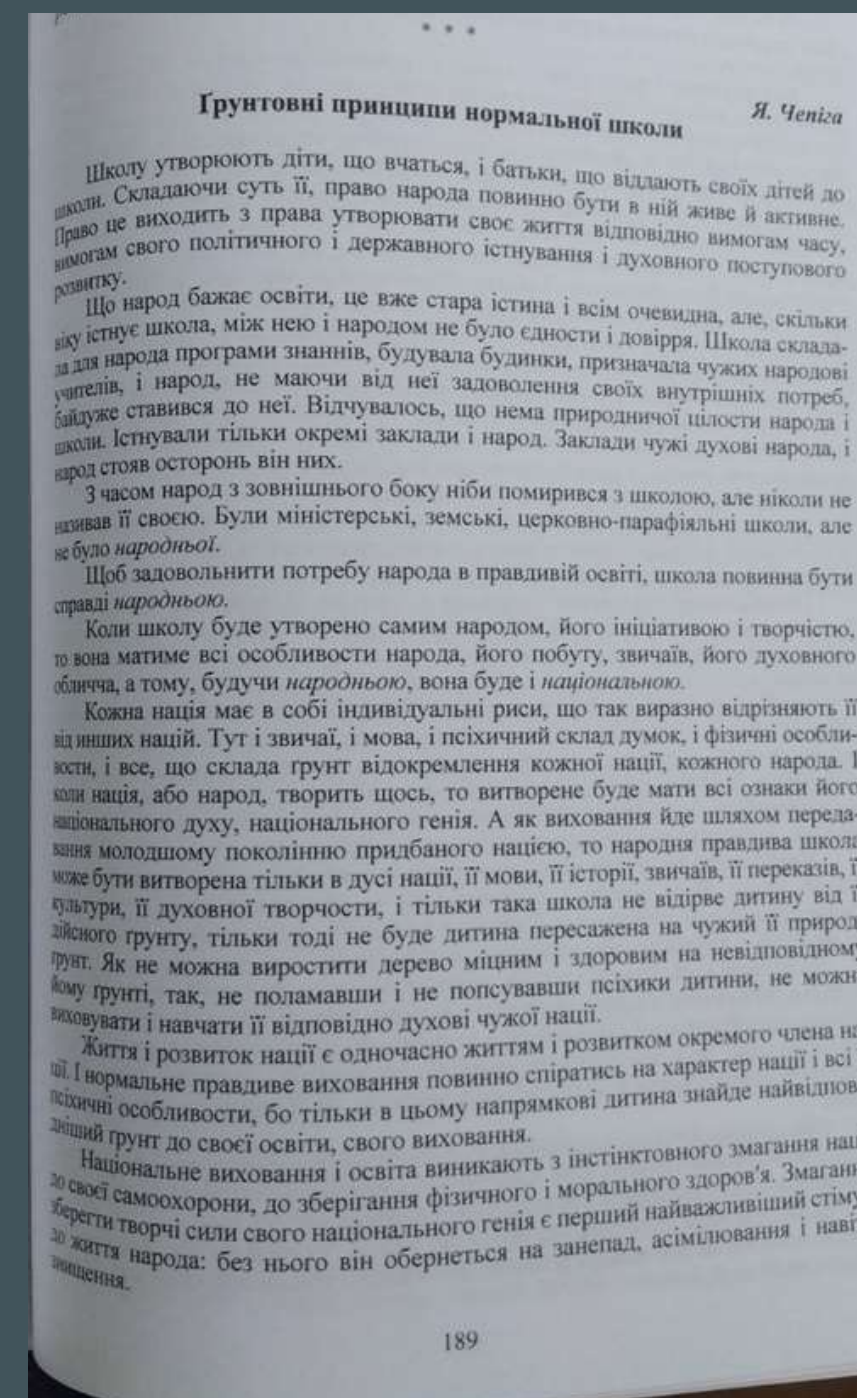
Історія української школи і педагогіки:
хрестоматія / упоряд. О. О. Любар ; за ред. В.
Г. Кременя. — К. : Знання, КОО, 2003. — 766
с.

Із фонду бібліотеки ХАНО

Я. Чепіга. Ґрунтовні принципи нормальної школи

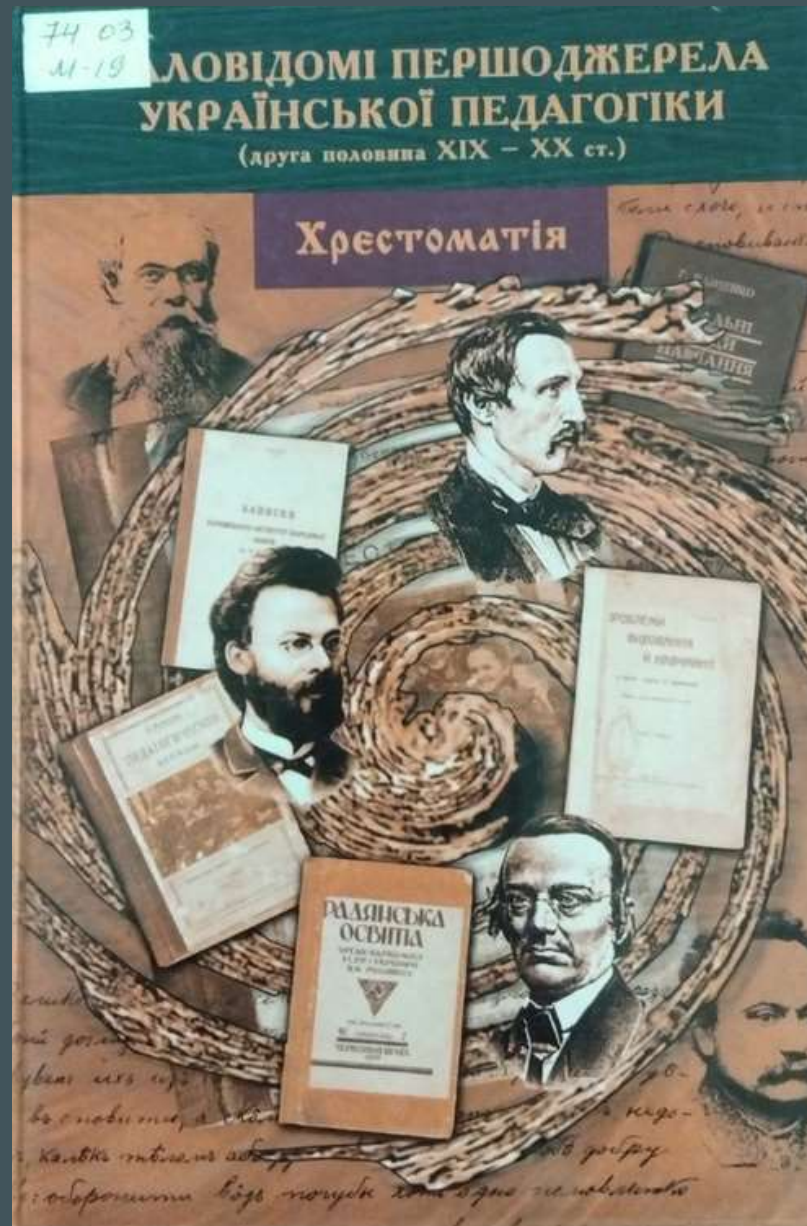

Маловідомі першоджерела української педагогіки :
хрестоматія / упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. — К. :
Наук. світ, 2003. — 418 с.

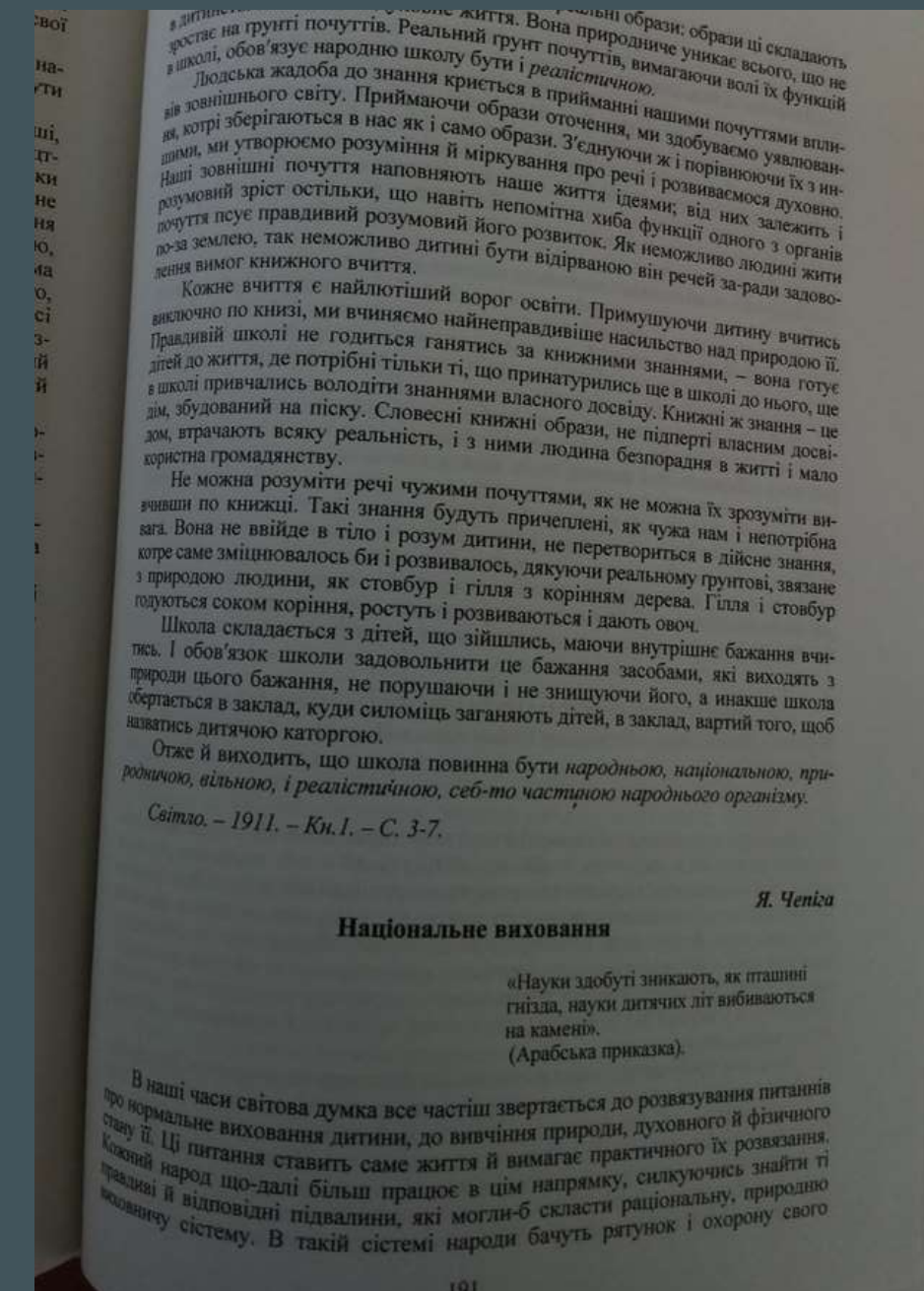

Із фонду бібліотеки ХАНО

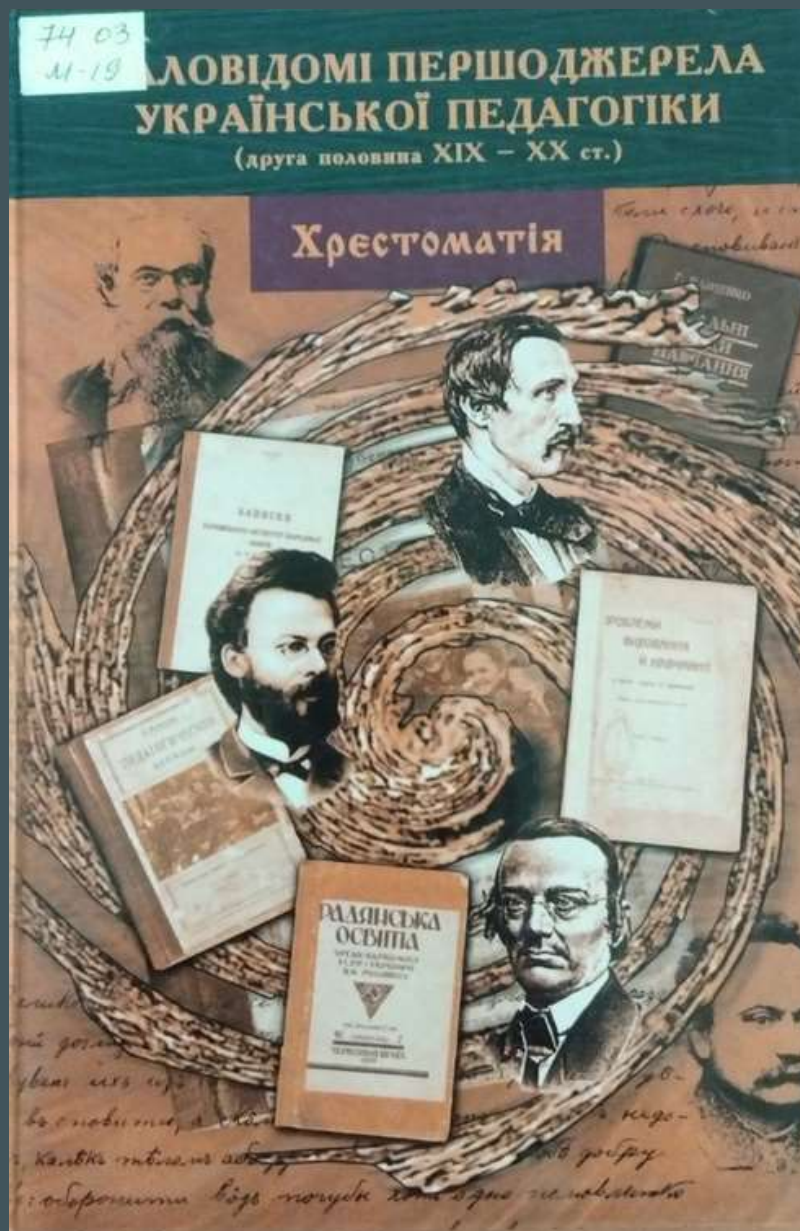
Я. Чепіга. Національне виховання

Маловідомі першоджерела української педагогіки : хрестоматія / упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. — К. : Наук. світ, 2003. — 418 с.

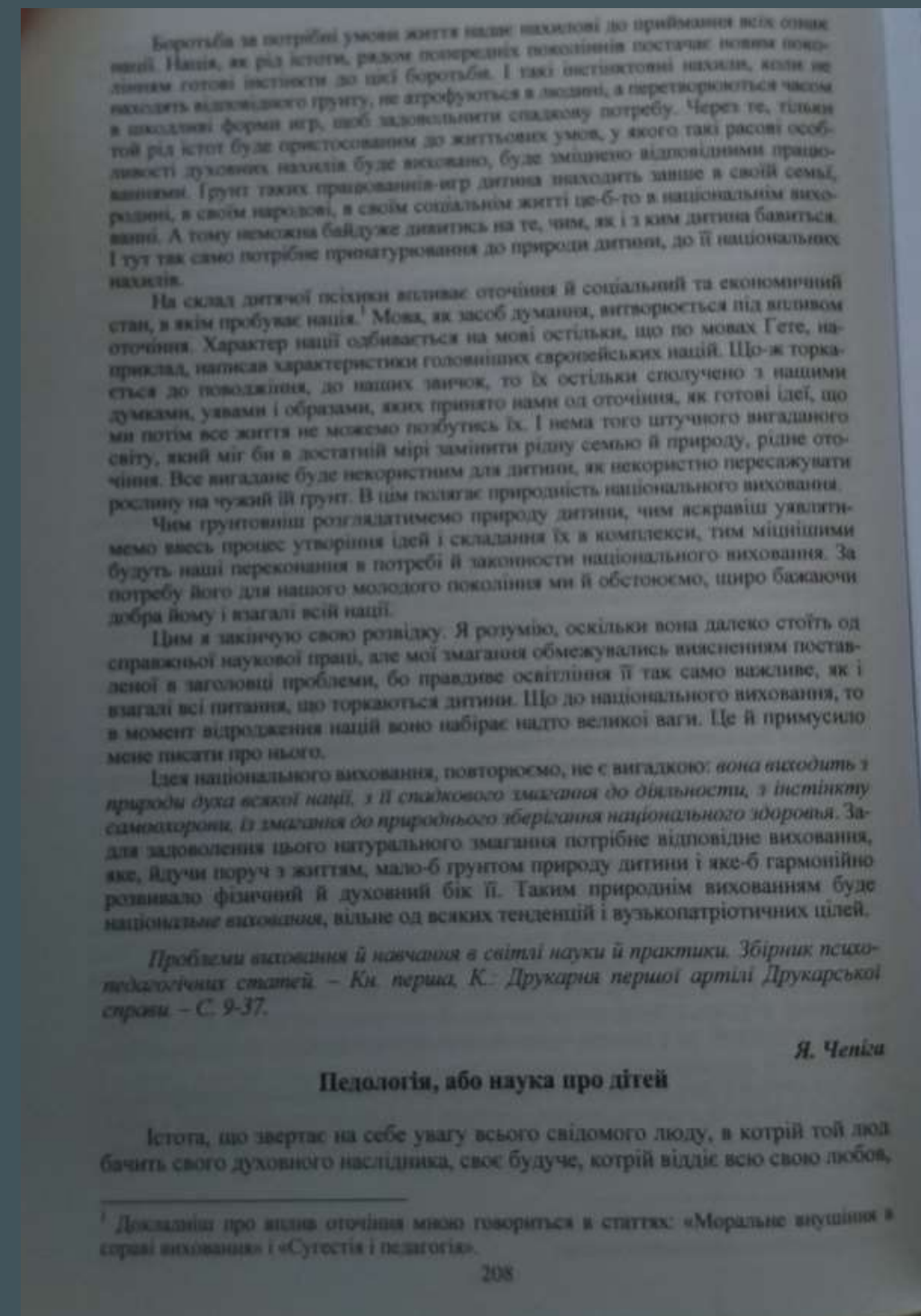

Із фонду бібліотеки ХАНО

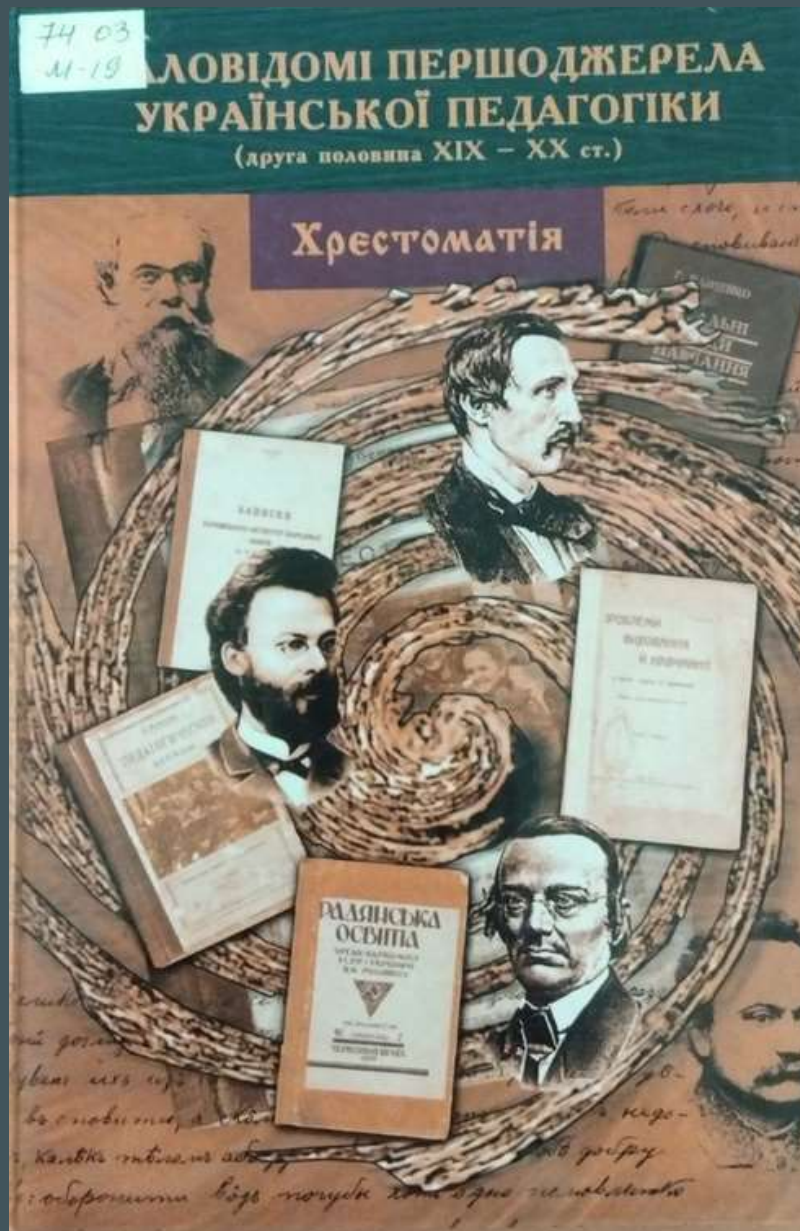

Я. Чепіга. Педологія, або наука про дітей

Маловідомі першоджерела української педагогіки : хрестоматія / упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. — К. : Наук. світ, 2003. — 418 с.

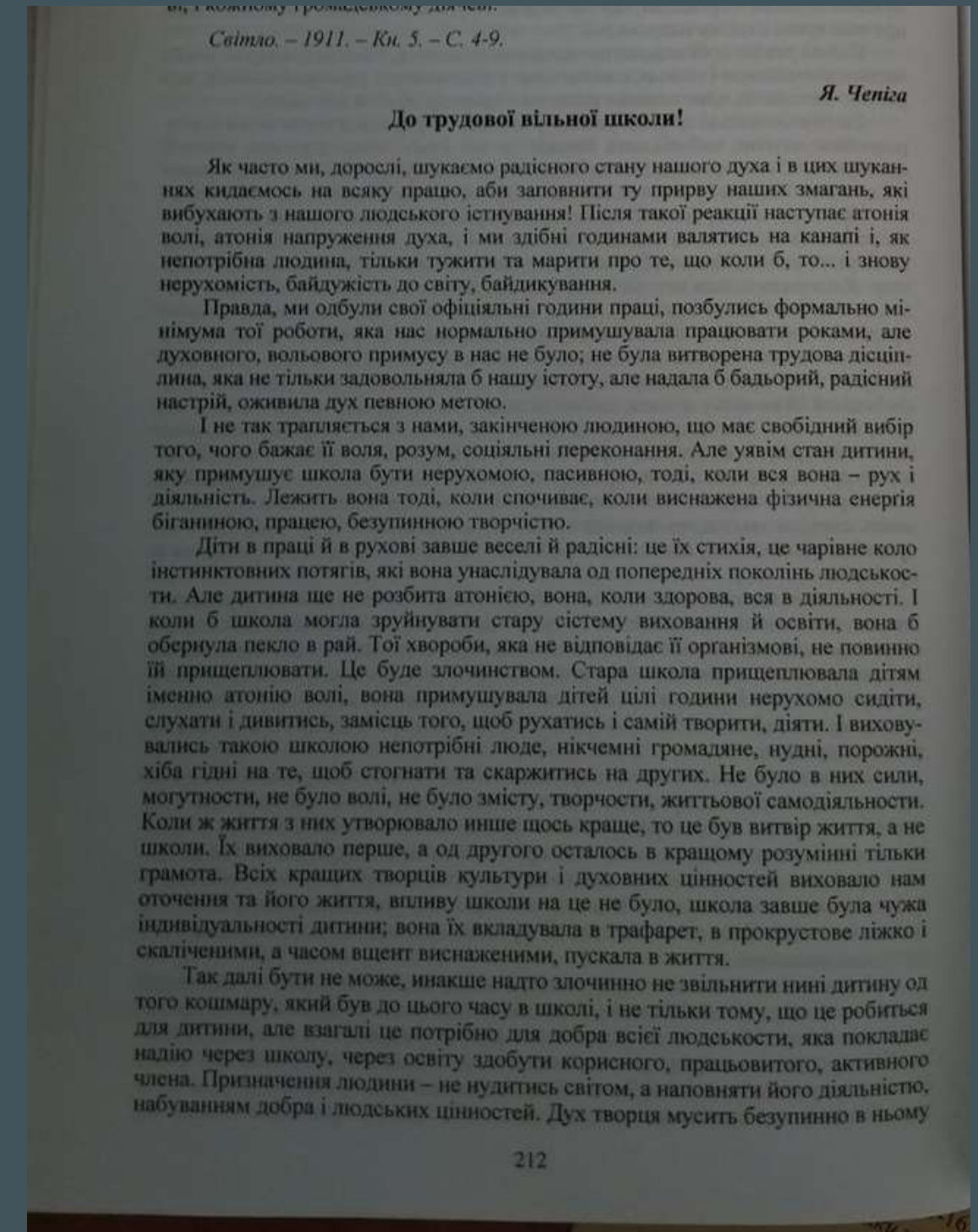

Із фонду бібліотеки ХАНО

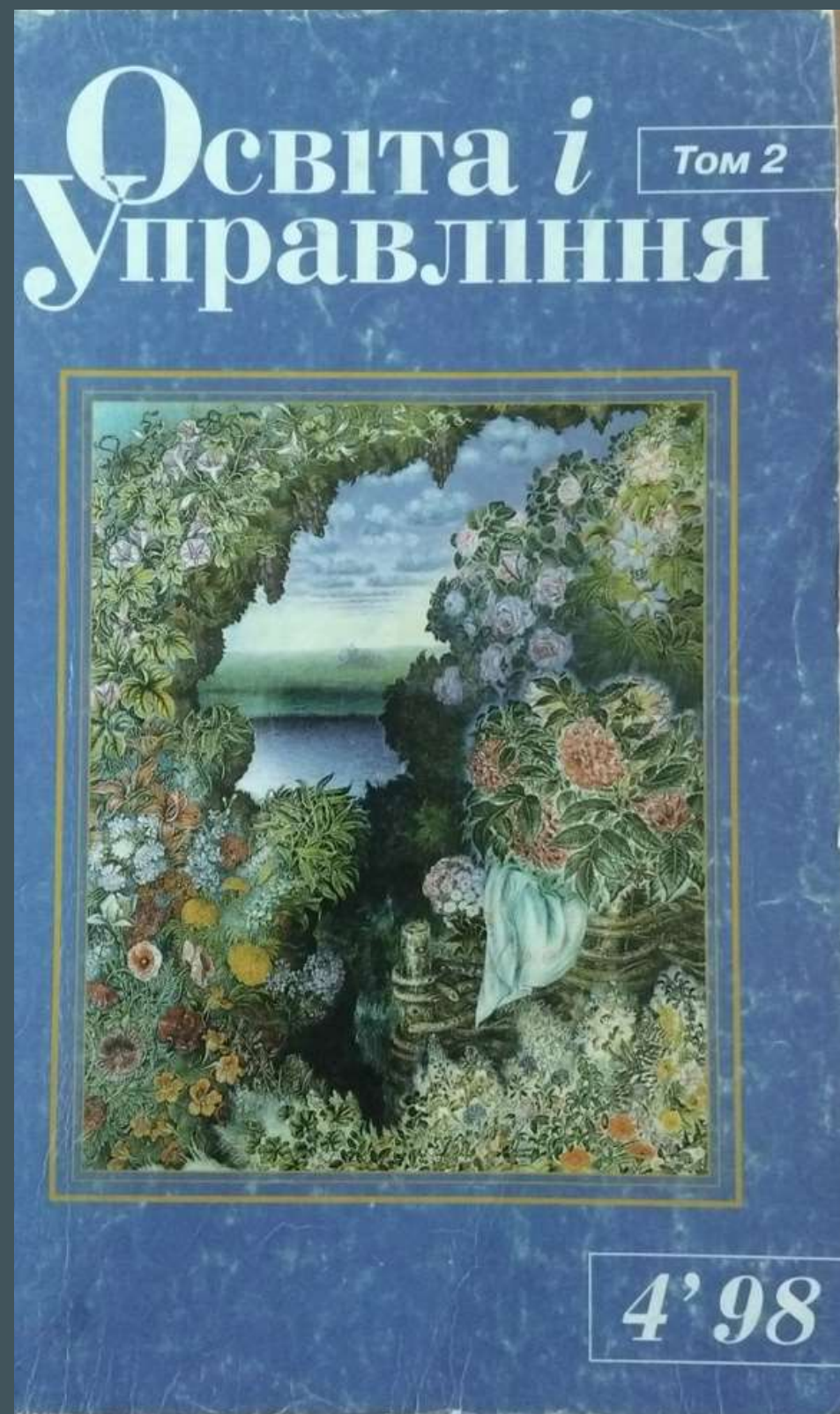

Я. Чепіга. До трудової вільної школи!

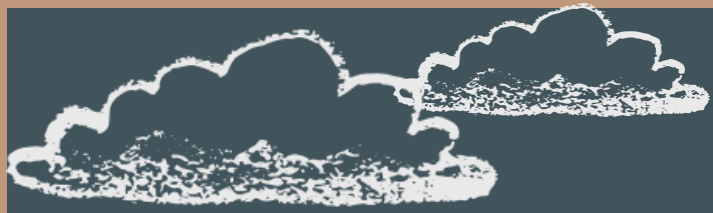
Маловідомі першоджерела
української педагогіки : хрестоматія
/ упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. —
К. : Наук. світ, 2003. — 418 с.

Із фонду бібліотеки ХАНО

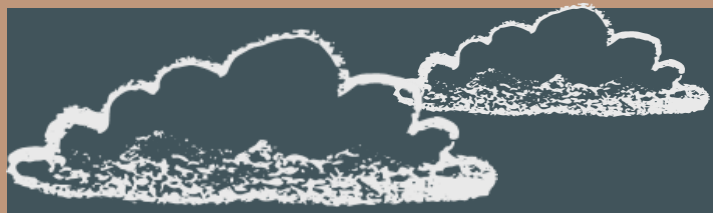
Ніколенко Л. Дидактичні принципи початкового навчання
в спадщині Якова Чепіги / Ніколенко Лідія
// Освіта і управління. — 1998.— № 4. — С. 183-185.

Вибрані праці педагога

- Чепіга Я. Ф. Вплив улиці на виховання дітей. 1909 рік.
- Чепіга Я. Ф. До національної школи. 1909 рік.
- Чепіга Я. Ф. Моральне внушіння в справі виховання. 1910 рік.
- Чепіга Я. Ф. Національність і національна школа. 1910 рік.
- Чепіга Я. Ф. Ґрунтовні принципи нормальної школи. 1911 рік.
- Чепіга Я. Ф. Педологія, або наука про дітей. 1911 рік.
- Чепіга Я. Ф. Психолого-фізіологічні основи правопису. 1911 рік.
- Чепіга Я. Ф. Увага і розумовий розвиток дитини. 1911 рік.

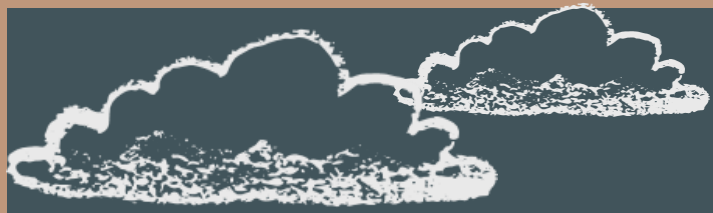
...m.
...vinar
...putate odio
...re non sodales
...bibendum at varius vel.
...adipiscing elit pellentesque habitant
...elit dignissim sodales ut eu sem integer.
...aliquam nulla facilisi cras. Mi bibendum
...ongue quisque egestas diam. Ut tortor pretium
...suspendisse potenti nullam ac tortor vitae. Quis viverra
...cras pulvinar. Eget arcu dictum varius duis at consectetur
...lorem. Nibh cras pulvinar mattis nunc. Vel pretium lectus quam
...id leo in vitae. Nec dui nunc mattis enim ut tellus elementum.

Вибрані праці педагога

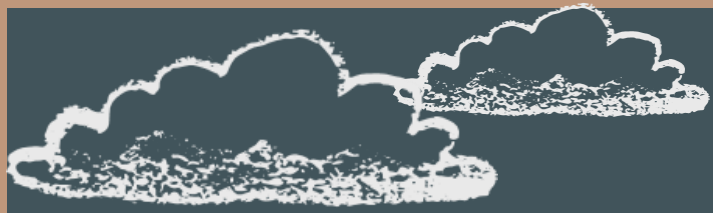
- Чепіга Я. Ф. Брехливість у справі виховання. 1912 рік.
- Чепіга Я. Ф. Вільна школа. Її ідеї й здійснене їх в практиці. 1912 рік.
- Чепіга Я. Ф. Народній учитель і національне питання. 1912 рік.
- Чепіга Я. Ф. Страх і кара. 1912 рік.
- Чепіга Я. Ф. Вільна школа. Її ідеї й здійснене їх в практиці . 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Проблема народнього виховання і освіти. 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Проект української школи: (перші два роки).1913 рік.

...m.
...vinar
...putate odio
...re non sodales
...bibendum at varius vel.
...adipiscing elit pellentesque habitant
...elit dignissim sodales ut eu sem integer.
...aliquam nulla facilisi cras. Mi bibendum
...longue quisque egestas diam. Ut tortor pretium
...suspendisse potenti nullam ac tortor vitae. Quis viverra
...cras pulvinar. Eget arcu dictum varius duis at consectetur
...lorem. Nibh cras pulvinar mattis nunc. Vel pretium lectus quam
...id leo in vitae. Nec dui nunc mattis enim ut tellus elementum.

Вибрані праці педагога

- Чепіга Я. Ф. Проект української школи: (3-й, 4-й, 5-й і 6-й рік навчання). 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Проект української школи. Ґрунтові постуляти проекта. 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Самовиховання учителя. 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Проблеми виховання й навчання в світлі науки й практики. 1913 рік.
- Чепіга Я. Ф. Уява і мислительна та творча діяльність дитини. 1914 рік.
- Чепіга Я. Ф. Задачник для початкових народних шкіл: рік перший. 1917 рік.
- Чепіга Я. Ф. Письмо в школі: метод. підруч. для вчителя: Вільна творчість. Твори по малюнках. Вільна диктура. 1918 рік.

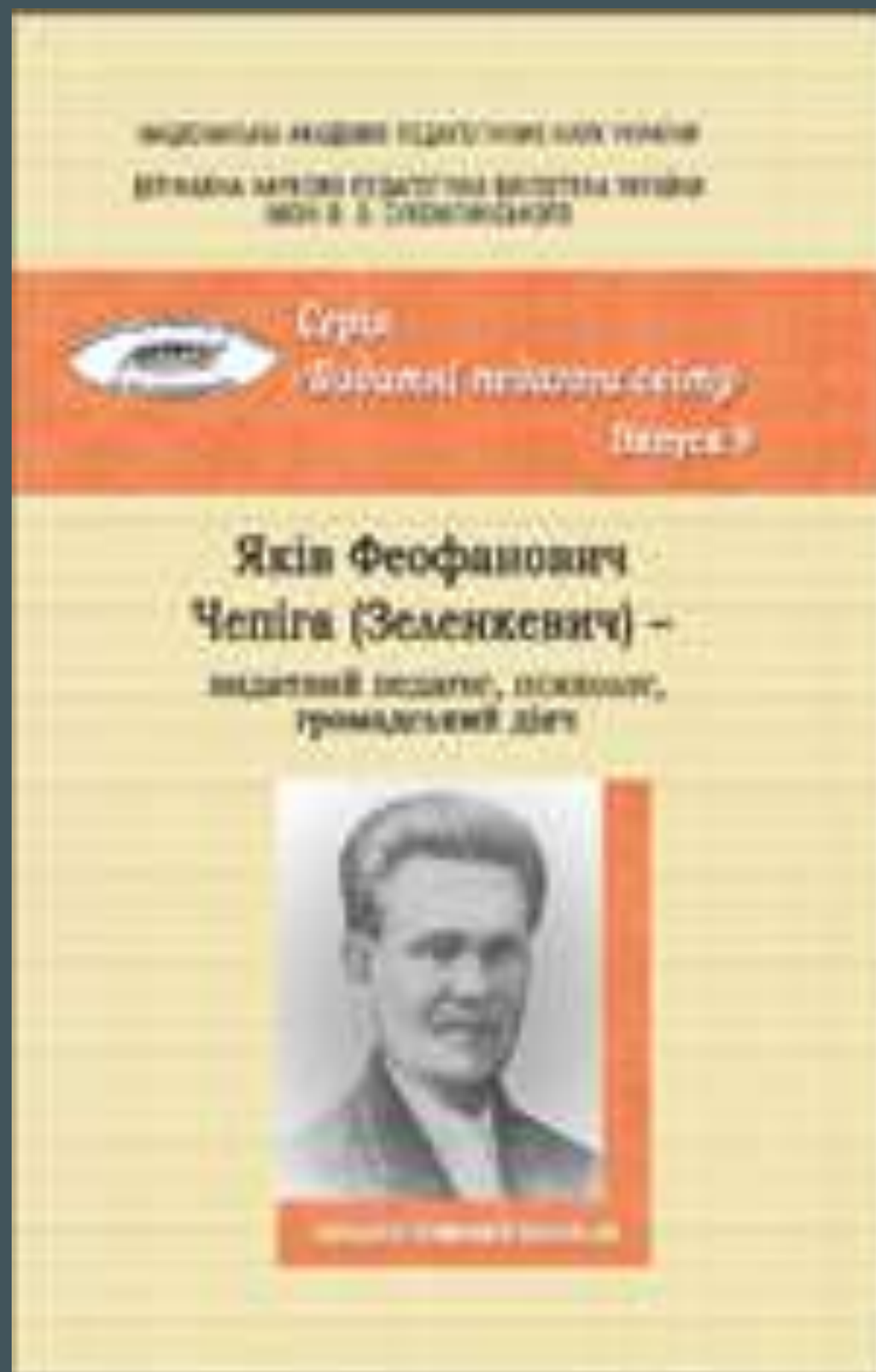

Вибрані праці педагога

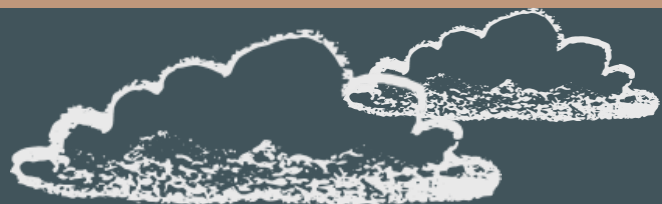
- Чепіга Я. Ф. До трудової вільної школи!. 1918 рік.
- Чепіга Я. Ф. Завдання моменту. 1918 рік.
- Чепіга Я. Ф. Тимчасові програми для нижчих початкових шкіл на 1918—19 шкільний рік: (критич. нарис). 1918 рік.
- Чепіга Я. Ф. Школа й освіта на Вкраїні: Другий делегатський з'їзд Всеукраїнської Учительської Спілки. З'їзд по позашкільної освіти і дошкільного вихованню. Про ін.-т дослідження дитини. 1918 рік.
- Чепіга Я. Ф. Школа й Освіта на Україні. 1918 рік.
- Чепіга Я. Ф. Буквар: для дорослих. 1919 рік.
- Чепіга Я. Ф. Українське учительство в нових освітніх обставинах. 1919 рік.

Біобібліографічний покажчик

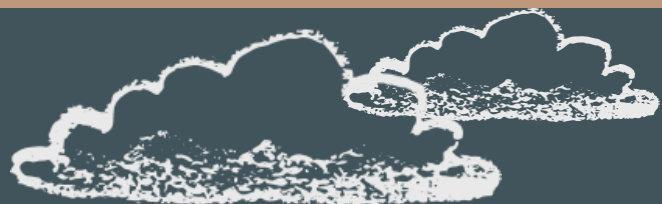

Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) – видатний педагог, психолог, громадський діяч : біобібліогр. покажч. / Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Н. М. Лисиця та ін. ; авт. вступ. ст. Л. Д. Березівська ; наук. ред.: П. І. Рогова, Л. О. Пономаренко]. – Київ : [Нілан-ЛТД], 2013. – 135 с., [2] арк. іл. : портр. – (Видатні педагоги світу ; вип. 9).

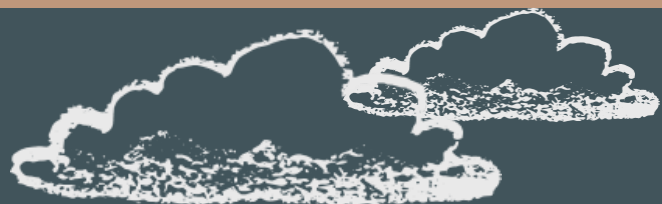
Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Барило, О. А. Ідеї особистісно зорієнтованого виховання у вільній школі Якова Чепіги / О. А. Барило // Теоретико-метод. проблеми виховання дітей та учнів. молоді : зб. наук. пр. / Ін-т проблем виховання. – Київ, 2002. – кн. II. – С. 175–180.
- Березенко, Н. О. Комплексна система навчання в початковій освіті України (1920–1932 рр.) / Березенко Н. О. // Інновац. педагогіка. – 2019. – Вип. 12, т. 1. – С. 196–199. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/12/part_1/45.pdf.
- Березівська, Л. Д. Він був одним із перших: Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) (1875–1938) // Чепіга (Зеленкевич) Я. Ф. Вибрані педагогічні твори : навчальний посібник / упор., науковий редактор Л. Д. Березівська / Інститут педагогіки АПН України. – Харків : «ОВС», 2006. – С. 9–24.
- Березівська, Л. Д. Внесок Я. Чепіги в розвиток українського підручникотворення / Л. Д. Березівська // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки АПН України. – Київ, 2000. – Вип. 2. – С. 13–17.
- Березівська, Л. Д. Образ учителя у творчій спадщині Я. Чепіги // Рід. шк. – 2001. – № 10. – С. 72–76.

Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Березівська, Л. Д. Щастя дитини – єдине дійсне щастя на землі / Л. Д. Березівська // Пед. газ. – 2005. – № 4. – С. 7.
- Березівська, Л. Д. Яків Чепіга про індивідуальний підхід до учнів як провідний принцип шкільної освіти / Л. Д. Березівська // Вісн. Чернігів. нац. пед. у-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 133. – С. 6–9. – Бібліогр.: 9 назв. – Текст статті доступний в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_133_4.
- Березівська, Л. Д. Я. Ф. Чепіга про роль учителя у реформуванні української освіти / Л. Д. Березівська // Зміст і технології шкільної освіти : матер. звіт. конф., 26–28 берез. 2002 р. / Ін-т педагогіки. – Київ : Пед. думка, 2002. – 4. І. – С. 7–8.
- Березівська, Л. Д. Я. Ф. Чепіга про стан і розвиток освіти в Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. / Л. Д. Березівська // Історія педагогіки у структурі професійної підготовки вчителя : зб. наук. пр.; сер.: соц.-педагогічна. – Кам'янець-Подільськ. держ. пед. ун-т. – 2002. – Вип. 3, Т. 1. – С. 166–170.
- Богданець-Білоskalенко, Н. І. Освітньо-культурна і педагогічна діяльність Я. Ф. Чепіги в контексті історико-педагогічного процесу в Україні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Богданець-Білоskalенко Наталія Іванівна ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2015. – 36 с.

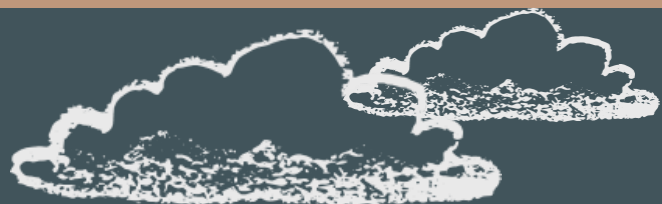
Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Богданець-Білоskalенко, Н. Яків Чепіга – освітньо-культурний діяч : до 140-річчя від дня народження / Н. Богданець-Білоskalенко // Початкова освіта. – 2015. – № 9. – С. 61–64.
- Богомолова, М. Ю. Внесок Якова Феофановича Чепіги (Зеленкевича) (1875–1938) у розвиток теорії і практики соціального виховання (20–30-ті роки ХХ ст.) / М. Ю. Богомолова // Наук. зап. [Центрально-українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 166. – С. 53–57. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2018_166_13.
- Болтівець, С. І. Доля українського педагога і психолога Якова Чепіги / С. І. Болтівець // Прак. психол. та соціал. робота. – 2004. – № 1. – С. 30–36.
- Васильєва, Н. В. Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) як український науково-педагогічний діяч початку ХХ століття / Васильєва Н. В. // Репресована культура України: регіональний вимір : матеріали Всеукр. наук.-прак. Internet-конф. 9 квіт. 2015 року / М-во освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, Держ. архів Полтав. обл. [та ін.]. – Полтава, 2015. – С. 72–74. – Бібліогр.: 4 назви. – Текст статті доступний в Інтернеті: <http://reposit.nupr.edu.ua/bitstream/PoltNTU/251/1/Яків%20Феофанович%20Чепіга.pdf>.
- Гуріч, З. В. Досвід педагогів Херсонської губернії другої половини ХХІ – початку ХХ ст. у контексті розвитку художньої освіти / З. В. Гуріч // Science Rise. Pedagogical Education. – 2016. – № 5. – С. 14–19. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_5_5.

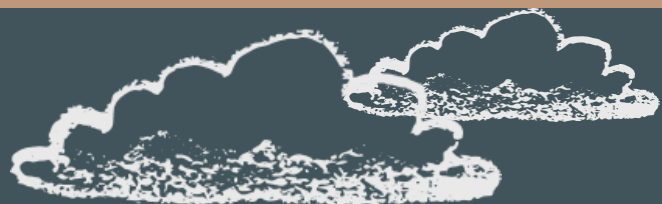
Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- До 140-річчя від дня народження Якова Чепіги (1875–1938) [Електронний ресурс] // Педагогічний музей України НАПН України. – Текст. дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://pmu.in.ua/virtual-exhibitions/140_rokiv_chepiga/.
- Демчук, В. Концепція української школи у творчості Якова Чепіги (1875–1938) / В. Демчук // Рідна школа. – 1997. – № 3–4. – С. 19–21.
- Зорін, В. Педагогічні погляди Якова Чепіги в контексті розбудови національної школи / В. Зорін // Учитель. – 1999. – № 9–10. – С. 42–43.
- Ільченко, Ж. Питання української національної школи у творчості Я. Ф. Чепіги / Ж. Ільченко, І. Зайченко // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 2. – С. 134–141.
- Кондратенко, Л. О. Старі застереження до нових ідей / Л. О. Кондратенко // Почат. шк. – 1996. – № 1. – С. 47–49.

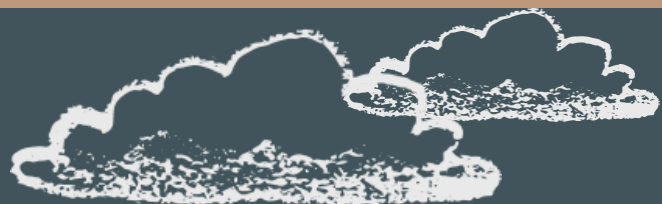
Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Кравчун, Н. Організаційно-методична діяльність Я. Чепіги на посаді керівника секції методики і дидактики Харківської науково-дослідної кафедри педології й в УНДІПі (1926–1938 рр.) / Наталія Кравчун // Наук. вісн. Мелітопол. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогіка. – 2016. – № 2. – С. 26–31. – Бібліогр.: 21 назва. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2016_2_5.
- Кравчун, Н. П. Педагогічні погляди і організаційно-методична діяльність Якова Чепіги (Зеленкевича) (1900–1938 рр.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Кравчун Наталія Петрівна ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, 2016. – 20 с. – Текст доступний в Інтернеті: <https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/1920/1/Kravchun%20Nataliia%20Petrivna.pdf>.
- Кравчун, Н. Правова культура в освітньому середовищі за Я. Чепігою (Зеленкевичем) / Наталія Кравчун // Наук. вісн. Мелітопол. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогіка. – 2017. – № 2. – С 30–35. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2017_2_6.
- Лучко, О. Ідея природовідповідного виховання у педагогічній спадщині Якова Чепіги / О. Лучко // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2001. – Вип. 15. – Ч. 1. – С. 316–319.
- Наконечна, В. М. Мета виховання у творчості Я. Ф. Чепіги / В. М. Наконечна // Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту; Сер. психолого-пед. науки. – Чернігів, 1998. – Вип. I. – С. 12–14.

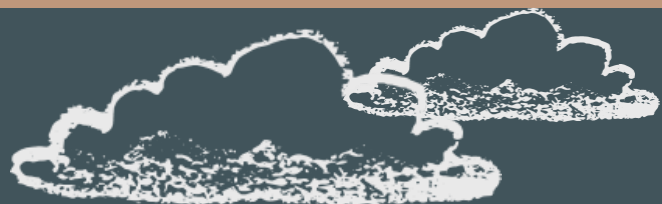
Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Ніколенко, Л. Т. Дидактичні принципи початкового навчання в спадщині Якова Чепіги / Л. Т. Ніколенко // Освіта і управління. – 1998. – т. 2. – С. 183–184.
- Ніколенко, Л. Т. Основоположник національної початкової освіти в Україні / Л. Ніколенко // Пед. газ. – 2000. – № 7. – С. 8.
- Ніколенко, Л. Т. Творче використання педагогічної спадщини Я. Чепіги у підготовці майбутніх вчителів / Л. Ніколенко / Педагог професійної школи : зб. наук. пр. / Ін-т пед. і проф. освіти АПН України ; Київ. проф.-пед. коледж ім. А. Макаренка. – Київ : Наук. світ, 2003. – Вип. 4. – С. 34–42.
- Ніколенко, Л. Т. Творчий учитель у педагогічній спадщині Я. Ф. Чепіги / Л. Т. Ніколенко // Імідж сучасн. педагога. – 2005. – № 1–2. – С. 13–15.
- Ніколенко, Л. Т. Теоретичні засади навчання і виховання молодших школярів у педагогічній спадщині Я. Ф. Чепіги : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Київ, 2000. – 200 с.
- Ніколенко, Л. Т. Я. Ф. Чепіга – фундатор національної початкової освіти в Україні / Л. Ніколенко // Почат. шк. – 2005. – № 4. – С. 47–50.

Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Пантук, Т. Я. Чепіга про роль та значення дошкільного виховання у процесі розбудови української школи / Т. Пантук // Наук. записки; сер.: Педагогіка / Терноп. держ. пед. ун-т. – Тернопіль, 2000. – № 6. – С. 75–78.
- Прищак, М. Д. Трансцендентні та технологічні чинники духовності в працях українських педагогів початку ХХ століття (С. Русова, Я. Чепіга) / М. Д. Прищак // Психологія і пед-ка : наук. записки / Націон. ун-т. «Острозька академія». – Острог. – 2003. – Вип. 4. – С. 249–258.
- Савицька, Г. І. Я. І. Чепіга – невтомний борець за початкову освіту на Україні / Р. І. Савицька // Педагогіка : респуб. наук. метод. збірник. – Київ : Рад. школа, 1967. – Вип. 5. – С. 122–130.
- Сівков, О. Яків Чепіга як автор підручників з математики (за матеріалами фондів Педагогічного музею України) / О. Сівков, В. Гайдей // Шістнадцята міжнародна наукова конференція імені академіка Михайла Кравчука = Sixteenth International Scientific Mykhailo Kravchuk Conference = 14–15 травня 2015 р., Київ : матеріали конф. / Ін-т математики НАН України [та ін.]. – Київ, 2015. – Т. 3 : Теорія ймовірностей та математична статистика. Історія та методика математики. – С. 246–248.

Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Стельмах, Н. А. Сучасні підходи до створення біобібліографічних показчиків (із досвіду підготовки показчика «Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) – видатний педагог, психолог, громадський діяч») / Стельмах Н. А. // Таврійський вісн. освіти. – 2015. – № 2. – С. 271–277. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_2%282%29_43.
- Сухомлинська, О. Слово про педагога / О. Сухомлинська // Шлях освіти. – 1997. – № 2. – С. 55.
- Сухомлинська, О. В. Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович / О. В. Сухомлинська // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головн. ред. В. Г. Кремень. – Київ : Юрінком-Інтер, 2008. – С. 996.
- Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович // Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ–ХХ ст.) : хрестоматія / упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. – Київ : Наук. світ, 2003. – С. 187–216.
- Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович // Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О. Сухомлинської. – Київ : Либідь, 2005. – Кн. 2. – С. 89–99.

Публікації про життя та діяльність Якова Чепіги

- Щербакова, О. Погляди Я. Ф. Чепіги на національне виховання дітей / О. Щербакова // Вересень. – 2007. – № 3–4. – С. 107–110.
- Яворська, С. Т. Внесок Якова Чепіги у розвиток методики навчання мови // Наука і освіта : Науково-практичний журнал Південного наукового центру АПН України. – 2003. – № 2–3. – С. 121–126.
- Яворська, С. Забуті імена: Яків Чепіга / Я. Яворська // Наука і освіта. – 2003. – № 2–3. – С. 121–126.
- Яворська, С. Методична концепція Якова Чепіги / С. Яворська // Почат. шк. – 2003. – № 6. – С. 44–47.
- Яків Чепіга // Нариси історії українського шкільництва (1905–1933) : навч. посіб. / за ред. проф. О. В. Сухомлинської. – Київ : Заповіт, 1966. – С. 275–282.

Тематичні матеріали

- Яків Феофанович Чепіга (Зеленкевич) – видатний педагог, психолог, громадський діяч
- Вибрані педагогічні твори: Навчальний посібник
- До 140-річчя від дня народження Якова Чепіги (1875-1938)
- Чепіга Яків Феофанович 2 том
- Науково-педагогічна діяльність Якова Чепіги: головні напрями та зміст
- Національна школа Якова Чепіги»
- ІДЕЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ В ПУБЛІКАЦІЯХ Я. ЧЕПІГИ В ЖУРНАЛІ «СВІТЛО»
- Вимоги до професійного становлення вчителя у педагогічній концепції Якова Чепіги : стаття

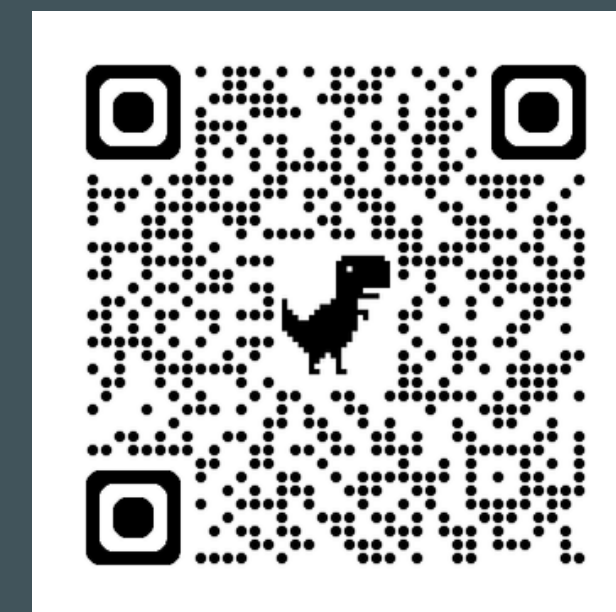
Відвідайте сайт Харківської академії неперервної освіти

<http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>

Із метою інформаційно-методичної підтримки педагогічних і бібліотечних працівників Харківщини на сайті створено розділ «Бібліотека», який поділяється на підрозділи: Видання Академії, Підручники та Шкільні бібліотеки.

У цих підрозділах можна знайти інформацію:

- про надходження підручників до області;
- рекомендації щодо відбору підручників;
- кейси матеріалів методичних вебсемінарів, які розкривають систему роботи шкільних бібліотек в умовах дистанційного навчання та воєнного стану;
- щомісячні Календарі знаменних і пам'ятних дат;
- буктрейлери, презентації, слайд-шоу до знаменних дат і подій тощо.

Дякуємо за увагу!

